

El món de l'altre costat del mirall és molt pitjor de com es planteja. No és un reflex del que és real per ells; és un inframón que es dedica a calcar, en petits espais de l'immens soterrani, la realitat tal i com es veu a l'altre univers semi-paral·lel i ens obliga a nosaltres, ànimes sense cos ni ombra, a aparèixer i desaparèixer en determinats moments. Subjectes a l'existència d'algú altre al que també desconeixem, com titelles que pengen dels fils o disfresses inertes que amaguen la substància de la vida. Una realitat obscena, cruel i perversa que varia segons el que hi ha a l'altre costat del vidre.

Existim per això, per ser algú més i complaure la seva visió d'ells mateixos. Per complaure unes necessitats estètiques que l'humà imagina. Ens adoptem a la seva imaginació, a la seva forma de la seva realitat que únicament pot ser vista a través de miralls. Com unes màquines automàtiques que són i no són degut a l'abúlia d'éssers com nosaltres.

Trencar el mirall i la paret que ens limita era quelcom inimaginable per a esperits sense força ni coratge. Tanta resignació durant tant temps havia conduït a una abnegació que obeïa sense opinió a les úniques dues regles que teníem: imitar els moviments de l'individu de l'altre costat i no trencar mai el mirall. Si alguna d'aquestes coses ocorria, nosaltres seríem destruïts i ells uns desafortunats als que se'ls privaria de la vida.

Aquestes premisses funcionen i seguiran funcionant pels segles dels segles i mai ningú no ho posarà en dubte. Excepte jo. Vaig ser, ja fa molt temps, l'única ànima que es va adonar del poder de la raó i de l'existent llibertat de poder trencar el mirall. Ho sento per la noia que hi havia a l'altre costat, però la mala sort de la que en parlen els mites no és pas cap invenció moderna ni supersticiosa.

No sé el moment, no importa. Aquí dins no hi ha temps; som esclaus de la caverna que mai no podrà tenir un Sol d'on guiar-se. Però sí que en sé l'espai: la infinita gruta plena de foscor i penombra on viuen aquests mateixos esclaus.

En un d'aquests reflexes, el mirall estava en una aula de dansa, gegantí, tocant el sostre i el sòl a la vegada. Era de matinada, potser les tres, abans de l'alba, estava a París, a l'altre món, i jo m'havia de convertir en una noia jove, alta, pàl·lida i esquifida que estava practicant per imitar uns moviments del ballet clàssic que tantes vegades jo havia hagut d'imitar abans. Ella estava sola a la immensa sala; tant sols l'acompanyaven unes barres horitzontals de ferro i uns quants maniquins escampats entre les parets ocre i blanques. No hi havia cap altre més vidre a la sala; ningú dels meus em veia i la noia només mirava de reüll de tant en tant el mirall per comprovar si jo l'estava seguint; si ella ho estava fent bé.

Es movia amb molta rigidesa i encara li calia molta pràctica si realment volia ballar com ho fan les ballarines. Es queia moltes vegades i alguns girs els feia malament. Però no es rendia. Acabà suant, amb mal de peus i el cabell fet un drap humit. Va estar més de tres hores intentant fer un pas que no era complicat, però que demostrava un valor i una perseverança difícil de trobar en qualsevol altre ésser que jo he conegut.

I no t'enganyaré si dic que va ser aquesta noia, la mateixa que dansava i que morí, qui em va donar a mi una motivació que fins ara no havia sentit. Observava com li queien les llàgrimes, com la suor li recorria la pell de les cuixes i com els seus músculs s'empetitien cada vegada més i es feien més dèbils.

Però entenia, ella, que no podia quedar-se quieta, que havia d'insistir en allò que li agradava i que tant esforç li dedicava contínuament; que el coratge i la seva força de voluntat anava molt més enllà que moviments dolços i delicats que no realitzava.

I entenia, jo, que la meva ànima humiliada i desprotegida l'únic que volia no era ser com els altres i seguir imitant allò que veia i feia rere vidres o miralls, sinó ser. Volia ser. Volia sentir, olorar, tocar, patir i gustar. Volia existir. I per existir, havia de trencar el mirall.

En el moment en què això ocorregué ella estava ajaguda en un dels costats del mirall. No la veia ja que les nostres espatlles estaven tocant, però podia escoltar perfectament el seu plor continuat i els sanglots i l'esbufec del cansament. Estàvem molt a prop però en mons diferents alhora. Ella es donà la volta per mirar-me (per mirar-se) i la seva pell blanca havia perdut la porcellana amb la que havia arribat a la sala tres hores abans. Ara les galtes estaven aixafades i la cara li brillava per la suor. Els seus ulls ja no eren verds i amables com ho havien estat, sinó que tornaven al marró trist i dèbil que no pot somriure. Ella allargà la mà per tocar el meu palmell amb el seu i el vidre entremig, i aquest es trencà a l'instant en petites espurnes que van caure a sobre de la noia. Els mil bocins banyaven el seu cos que, màgicament, mancava de vida en uns instants.

Va ser aleshores quan vaig observar una petita oportunitat de saltar al món que anhelava i criticava sense parer des de feia eternitats. Tan sols en la primera passa, en el moment de creuar, el meu cos inexistent prengué forma, vida i color. Les meves mans ja no eren com esquerdes de llum en un mur antic travessat per la claror, ni era el meu rostre una màscara invisible i volàtil transformada pels desitjos. Ara que ja tenia forma i identitat anònima sentia el pes de la mort que jeia en els meus peus, distorsionada i escarmentada que predicava una llibertat que no seria concedida.

Milers d'ombres i fúries malignes sentia que em seguien per turmentar-me i condemnar-me a una existència inexistent i definitiva. Però el meu nou cos ja estava fora i els esperits i la foscor es quedaren a l'altre costat, observant-me amb rancúnia i fàstic i una segura enveja incontrolable. Més valorava jo en aquell moment el silenci eloqüent i misteriós de la sala de pràctiques que no pas l'estricta i omnipresent foscor del món del mirall. Percebia un temor i una confiança tan poc presents en mi fins aquell moment que només em provocava sensacions d'incomoditat. Ja havia tallat el fils?

Ningú no va venir. Jo ara era fora del món del mirall i esperava amb l'ai al cor que la porta no s'obris, per si algú em veia i es pensava que jo era la causa de la seva mort. No, ningú no va venir. La noia seguia estirada al sòl. Els seus ulls, enterrats en petites peces de vidre, intentaven obrir-se de nou però ara sí que no podien.

Era encara de matí. No hi havia gaire gent al carrer i cada vegada que em topava amb algú m'amagava a la cantonada per la por que portava a dins. Una emoció incomparable però inequívoca desconeguda pels membres del meu remot món.

Ara només em falta veure'm. Saber com soc. Quí soc. Què soc.

Suposo que hauré de mirar-me en un mirall.

El món del mirall.

Esteve Martí Martí